

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-08779/2017-ERU

Praha 20. října 2017

Č. j. 08779-14/2017-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-08779/2017-ERU a zahájeném Energetickým regulačním úřadem (dále jen „Úřad“) dne 22. září 2017 z moci úřední podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), s účastníkem řízení, fyzickou osobou podnikající [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], IČO: [REDAKCE], ve věci podezření ze spáchání přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 31. prosince 2015 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

takto:

I. Účastník řízení, fyzická osoba podnikající [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], IČO: [REDAKCE] (dále také „účastník řízení“), se uznává vinným z přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona, kterého se dopustil tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 3. září 2015 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území Čáslav, ulice Vrchovská, u nemovitosti č. p. [REDAKCE] zemní práce související se stavbou „Novostavba stanice HZS Čáslav – výstavba nové stanice na pozemku č. p. 2631, katastrální území Čáslav kompletní dodávka a montáž elektroinstalací“ (dále jen „stavba“), při kterých došlo k poškození středotlakového plynovodu PE DN 160, a tím k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně.

II. Podle ust. § 91a odst. 7 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů se účastníkovi řízení za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši 10 000 Kč** (slovy: deset tisíc korun českých), která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 28617.

III. Podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto

rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 28617.

Odůvodnění

I. Úvod

Dne 27. února 2017 zahájil Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) v důsledku zjištění poškození středotlakého plynovodu PE DN 160 (dále také „plynárenské zařízení“) kontrolu ve věci dodržování ust. § 68 odst. 3 energetického zákona účastníkem řízení. Na základě kontrolního zjištění a získaných podkladů vyhotovil kontrolní orgán dne 21. dubna 2017 protokol o kontrole č. [REDAKCE], č. j. 02364-7/2017-ERU (dále jen „protokol o kontrole“). Vůči kontrolnímu zjištění uvedenému v protokolu o kontrole neuplatnil účastník řízení žádné námitky.

Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spise sp. zn. 02364/2017-ERU, který byl převzat do správního spisu dne 18. srpna 2017, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu se zjištěním stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ustanovení § 3 správního řádu, a proto vydal dne 20. září 2017 v souladu s ust. § 90 zákona o odpovědnosti za přestupky a ust. § 150 správního řádu příkaz, který byl účastníku řízení doručen dne 22. září 2017. Účastník řízení podal proti uvedenému příkazu v zákonem stanovené lhůtě odpor, jehož podáním byl příkaz zrušen a správní řízení dále pokračovalo.

II. Kontrolní zjištění

V rámci kontroly bylo zjištěno, že zemní práce související se stavbou prováděla společnost COBAP s.r.o., IČO: 289 53 673 v postavení zhotovitele, a to na základě objednávky ze dne 27. února 2015. Objednatelkou byla společnost Bursík Holding, a.s., IČO: 282 23 063. Subdodavatelem stavby byla fyzická osoba podnikající [REDAKCE], IČO: [REDAKCE]. Dodavatelem části stavby, konkrétně zemních prací souvisejících s provedením zemního protlaku na stavbě, byl účastník řízení, a to na základě telefonické objednávky ze dne 2. září 2015 na provedení zemního protlaku.

Dne 17. července 2013 vydal správce plynárenského zařízení ke stavbě vyjádření zn. [REDAKCE] s vymezením podmínek pro provádění zemních prací v ochranném pásmu dotčených plynárenských zařízení. Vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu bylo provedeno dne 18. srpna 2015, o čemž byl téhož dne vyhotoven protokol. Vlastní existence plynárenského zařízení tak byla účastníkovi řízení před vlastním zahájením zemních prací prokazatelně známa.

Dne 3. září 2015 došlo v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území Čáslav, ulice Vrchovská, u nemovitosti č. p. [REDAKCE] při provádění zemních prací souvisejících se stavbou k poškození plynárenského zařízení účastníkem řízení. Ze získaných podkladů vyplývá, že k poškození tohoto plynárenského zařízení došlo při provádění zemního protlaku provrtáním. Poloha plynárenského zařízení byla ověřena ručně kopanou sondou.

Poškození plynárenského zařízení bylo zaznamenáno do stavebního deníku na list č. [REDACTED]. Veškeré náklady spojené s opravou plynárenského zařízení byly uhrazeny.

Účastník řízení ve vyjádření v rámci kontroly uvedl, že po příjezdu na staveniště upozornil pana [REDACTED] a společnost COBAP s.r.o., IČO: 289 53 673, že startovací a cílová jáma pro provedení protlaku neodpovídá technickým podmínkám a že hrozí poškození plynárenského zařízení. Vzhledem k podmínkám stavby, blízkosti vozovky, vjezdu a cizího pozemku nebylo možné výkopy zvětšit a vzhledem k blížícímu se termínu dokončení stavby byl žádán protlak provést. K vlastnímu poškození plynárenského zařízení došlo vzhledem ke špatným geologickým podmínkám zeminy pod vozovkou, které byly příčinou odchýlení vrtací hlavice od stanovené trasy a následného provrtání plynárenského zařízení.

Společnost COBAP s.r.o., IČO: 289 53 673 ve vyjádření v rámci kontroly ze dne 16. května 2016 uvedla, že provedení protlaku bylo nařizováno objednatelům stavby, který byl upozorněn na rizika s tím spojená, zejména na kamenité podloží pod komunikací a na nemožnost vykopat větší startovací jámu pro řízený protlak. K vlastnímu poškození plynárenského zařízení společnost COBAP s.r.o., IČO: 289 53 673 uvedla, že k němu došlo nejspíše po kontaktu vrtací hlavice s větším balvanem, vrt byl sice okamžitě zastaven, ale odchýlení vrtací hlavice a setrvačné síly vedly k provrtání plynárenského zařízení.

Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 205 m³ plynu do ovzduší za dobu 130 minut a k přerušení dodávky plynu 1 konečnému zákazníkovi, jak vyplývá z protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení číslo hlášení v [REDACTED] ze dne 3. září 2015 a z protokolu o úniku plynu č. [REDACTED] ze dne 4. září 2015.

Proti kontrolnímu zjištění uvedenému v protokole o kontrole nepodal účastník řízení žádné námítky.

III. Průběh správního řízení

Po prostudování podkladů obsažených v kontrolním spise sp. zn. 02364/2017-ERU, který byl převzat do správního spisu dne 18. srpna 2017, dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu se zjištěním stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ustanovení § 3 správního řádu, a proto vydal dne 20. září 2017 v souladu s ust. § 90 zákona o odpovědnosti za přestupky a ust. § 150 správního řádu příkaz, č. j. 08779-9/2017-ERU, kterým byla účastníkovi řízení za spáchání správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona uložena pokuta ve výši 10 000 Kč. Příkaz byl účastníkovi řízení doručen dne 22. září 2017.

Dne 26. září 2017 byl Úřadu doručen přípis účastníka řízení, který byl dle svého obsahu posouzen jako odpor proti shora uvedenému příkazu. Podáním odporu byl příkaz dle ust. § 150 odst. 3 správního řádu zrušen a správní řízení dále pokračovalo. Účastník řízení v podání uvedl, že žádá o prominutí pokuty za spáchání přestupku a o opětovné prostudování dokumentů týkajících se události, když z uvedených dokumentů vyplývá, že účastník řízení byl zákazníkem žádán protlak provést i přes upozornění, že startovací a cílová jáma pro provedení protlaku neodpovídá technickým podmínkám a že hrozí poškození

plynárenského zařízení. Vzhledem k blížícímu se termínu dokončení stavby, se zákazník zaručil, že případné škody uhradí. Účastník řízení uvádí, že během dvacetileté praxe nedošlo z jeho strany k poškození plynárenského zařízení. Vzhledem k věku a zdravotním problémem již necelé dva roky účastník řízení činnost související s předmětem podnikání neprovozuje. Závěrem účastník řízení žádá o kladné vyhovení jeho žádosti pro prominutí pokuty, přičemž udělená pokuta je pro důchodce poměrně vysokou částkou.

Dne 2. října 2017 odeslal správní orgán účastníkovi řízení vyrozumění o možnosti vyjádřit se a doložit majetkové poměry, č. j. 08779-12/2017-ERU, ve kterém informoval účastníka řízení v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí před vydáním rozhodnutí ve věci. Zároveň bylo účastníkovi řízení sděleno, co je považováno za podklady rozhodnutí, a byla mu dána možnost doložit správnímu orgánu doklady svědčící o jeho aktuálních majetkových poměrech, a to vše do 10 kalendářních dnů od doručení.

Účastník řízení využil svého práva a vyjádřil se přípisem ze dne 9. října 2017, ve kterém uvedl, že ohledně okolností, za kterých došlo k poškození plynárenského zařízení, odkazuje na své vyjádření již uvedené v podaném odporu a dále uvedl, že jako doklady svědčící o jeho aktuálních majetkových poměrech přikládá kopie přehledu o příjmech a výdajích za rok 2016 a za období od dne 1. ledna 2017 do dne 9. října 2017, dále vlastní výdaje za rok 2016 a za období od dne 1. ledna 2017 do dne 9. října 2017. Dále účastník řízení uvádí, že jako fyzická osoba pobírá starobní důchod ve výši přibližně ████████ Kč, který mu obtížně pokryje potřeby, a proto se snažil si přivydělat si v oboru svého předchozího podnikání. Dále uvádí, že o veškeré hospodářské výsledky se dělí napolovic se svým kolegou, ████████ a k tomu přistupují vlastní náklady každého z nich, které činily u účastníka řízení výši ████████ Kč v roce 2016 a v letošním roce výši ████████ Kč. Dále účastník řízení poukazuje na náklady v letošním roce související s opravou automobilu, které odhadem činí přibližně ████████ Kč a na silniční daň za 2. pololetí, která činí ████████ Kč. Účastník řízení rovněž poukazuje na skutečnost, že žije ve společné domácnosti s družkou, oba mají své děti, kterým v rámci možností pomáhá s vnoučaty. Závěrem účastník řízení uvádí, že vzhledem k svému zdravotnímu stavu se podnikání věnuje velmi ztuhá.

Správní orgán s ohledem na zásadu materiální pravdy zakotvenou v ust. § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které jsou součástí spisu sp. zn. OSR-08779/2017-ERU ke dni vydání tohoto rozhodnutí, jsou pro vedení správního řízení a vydání tohoto rozhodnutí úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 správního řádu.

IV. Popis skutkového stavu

V rámci kontroly bylo zjištěno, že zemní práce související se stavbou prováděla společnost COBAP s.r.o., IČO: 289 53 673 v postavení zhotovitele, a to na základě objednávky ze dne 27. února 2015. Objednatelkou byla společnost Bursík Holding, a.s., IČO: 282 23 063. Subdodavatelem stavby byla fyzická osoba podnikající ████████, IČO: ████████. Dodavatelem části stavby, konkrétně zemních prací souvisejících s provedením zemního protlaku na stavbě, byl účastník řízení, a to na základě telefonické objednávky ze dne 2. září 2015 na provedení zemního protlaku.

Dne 17. července 2013 vydal správce plynárenského zařízení ke stavbě vyjádření zn. [REDAKCE] s vymezením podmínek pro provádění zemních prací v ochranném pásmu dotčených plynárenských zařízení. Vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu bylo provedeno dne 18. srpna 2015, o čemž byl téhož dne vyhotoven protokol. Vlastní existence plynárenského zařízení tak byla účastníkovi řízení před vlastním zahájením zemních prací prokazatelně známa.

Dne 3. září 2015 došlo v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území Čáslav, ulice Vrchovská, u nemovitosti č. p. [REDAKCE] při provádění zemních prací souvisejících se stavbou k poškození plynárenského zařízení účastníkem řízení. Ze získaných podkladů vyplývá, že k poškození tohoto plynárenského zařízení došlo při provádění zemního protlaku provrtáním. Poloha plynárenského zařízení byla ověřena ručně kopanou sondou. Poškození plynárenského zařízení bylo zaznamenáno do stavebního deníku na list č. [REDAKCE]. Veškeré náklady spojené s opravou plynárenského zařízení byly uhrazeny.

Účastník řízení ve vyjádření v rámci kontroly uvedl, že po příjezdu na staveniště upozornil pana [REDAKCE] a společnost COBAP s.r.o., IČO: 289 53 673, že startovací a cílová jáma pro provedení protlaku neodpovídá technickým podmínkám a že hrozí poškození plynárenského zařízení. Vzhledem k podmínkám stavby, blízkosti vozovky, vjezdu a cizího pozemku nebylo možné výkopy zvětšit, a vzhledem k blízkému se termínu dokončení stavby byl žádán protlak provést. K vlastnímu poškození plynárenského zařízení došlo vzhledem ke špatným geologickým podmínkám zeminy pod vozovkou, které byly příčinou odchýlení vrtací hlavice od stanovené trasy a následného provrtání plynárenského zařízení.

Společnost COBAP s.r.o., IČO: 289 53 673 ve vyjádření v rámci kontroly ze dne 16. května 2016 uvedla, že provedení protlaku bylo nařízeno objednatelům stavby, který byl upozorněn na rizika s tím spojená, zejména na kamenité podloží pod komunikací a na nemožnost vykopat větší startovací jámu pro řízený protlak. K vlastnímu poškození plynárenského zařízení společnost COBAP s.r.o., IČO: 289 53 673 uvedla, že k němu došlo nejspíše po kontaktu vrtací hlavice s větším balvanem, vrt byl sice okamžitě zastaven, ale odchýlení vrtací hlavice a setrvačné síly vedly k provrtání plynárenského zařízení.

Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 205 m³ plynu do ovzduší za dobu 130 minut a k přerušení dodávky plynu 1 konečnému zákazníkovi, jak vyplývá z protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení číslo hlášení v [REDAKCE] [REDAKCE] ze dne 3. září 2015 a z protokolu o úniku plynu č. [REDAKCE] ze dne 4. září 2015.

V. Právní hodnocení

V. I. Obecný právní rámec

Úřad v tomto případě posuzoval spáchaný přestupek dle právní úpravy energetického zákona účinného v době spáchání přestupku, tedy dle energetického zákona účinného do 31. prosince 2015. Listina základních práv a svobod čl. 40 odst. 6 stanoví, že: „Trestnost činu se posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější“. Správní orgán uvádí, že jak energetický zákon účinný do 31. prosince 2015 (ust. § 91a odst. 1 písm. m), tak

i úprava účinná v době vydání tohoto rozhodnutí (ust. § 91a odst. 1 písm. o) trestá v práve uvedených ustanoveních vždy za porušení ust. § 68. odst. 3 energetického zákona. Ohledně samotné skutkové podstaty přestupku, tedy porušení ust. § 68 odst. 3, Úřad uvádí následující. Energetický zákon účinný do 31. prosince 2015 zakazoval provádět v ochranném pásmu činnosti, které by mohly ohrozit plynárenská zařízení, jejich spolehlivost a bezpečnost provozu, při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně nesmí dojít k poškození plynárenského zařízení. Energetický zákon účinný v době vydání tohoto rozhodnutí ve svém ust. § 68 odst. 3 uvádí navíc, že v ochranném pásmu i mimo ně je každý povinen zdržet se jednání, kterým by mohl poškodit plynárenskou soustavu nebo omezit nebo ohrozit její bezpečný a spolehlivý provoz a veškeré činnosti musí být prováděny tak, aby nedošlo k poškození energetických zařízení. Z uvedeného srovnání je zřejmé, že pozdější právní úprava je pro pachatele předmětného přestupku přísnější, když zakazuje i již pouhé omezení bezpečnosti a spolehlivosti provozu plynárenských zařízení, naproti právní úpravě účinné do 31. prosince 2015, kde pro naplnění skutkové podstaty přestupku nepostačovalo pouhé omezení provozu, ale bylo nutné bezpečnost a spolehlivost provozu plynárenského zařízení ohrozit.

Správní orgán nejprve uvádí, že ke dni 1. července 2017 vstoupil v účinnost zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon č. 250/2016 Sb.“), který podle § 1 zákona č. 250/2016 Sb., upravuje podmínky odpovědnosti za přestupek, druhy správních trestů a ochranných opatření a zásady pro jejich ukládání, postup před zahájením řízení o přestupku a postup v řízení o přestupku.

Podle přechodných ustanovení zákona č. 250/2016 Sb., konkrétně dle § 112 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., se na přestupky a dosavadní jiné správní delikty, s výjimkou disciplinárních deliktů, ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona hledí jako na přestupky podle tohoto zákona. Odpovědnost za přestupky a dosavadní jiné správní delikty, s výjimkou disciplinárních deliktů, se posoudí podle dosavadních zákonů, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; podle tohoto zákona se posoudí jen tehdy, jestliže to je pro pachatele příznivější. Podle § 112 odst. 2 zákona č. 250/2016 Sb., se ustanovení dosavadních zákonů o lhůtách pro projednání přestupku nebo jiného správního deliktu, lhůtách pro uložení pokuty za přestupek nebo jiný správní delikt a lhůtách pro zánik odpovědnosti za přestupek nebo jiný správní delikt se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona nepoužijí. Odpovědnost za přestupek a dosavadní jiný správní delikt však nezanikne dříve, než by uplynula některá ze lhůt podle věty první, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Podle § 112 odst. 3 zákona č. 250/2016 Sb., se na určení druhu a výměry sankce za dosavadní přestupky a jiné správní delikty ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona použijí ustanovení o určení druhu a výměry správního trestu, je-li to pro pachatele výhodnější.

Správní orgán uvádí, že v rámci vedeného správního řízení, v němž vydal toto rozhodnutí, zohlednil nutnost aplikace zákona č. 250/2016 Sb. Na základě posouzení přechodných ustanovení zákona č. 250/2016 Sb., dospěl správní orgán k tomu, že odpovědnost účastníka řízení za předmětný správní delikt je posuzována podle dosavadních zákonů, stejně tak i lhůta pro projednání správního deliktu. Správní orgán dále uvádí, že pokračuje správní orgán v souladu s přechodnými ustanoveními zákona č. 250/2016 Sb. v tomto správním řízení z hlediska procesního a z hlediska odpovědnosti za přestupek podle dosavadních zákonů.

Podle přechodných ustanovení zákona č. 250/2016 Sb., konkrétně § 112 odst. 3, se na určení druhu a výměry sankce za dosavadní přestupky a jiné správní delikty ode dne nabytí účinnosti zákona č. 250/2016 Sb., tedy od 1. července 2017, použijí ustanovení zákona č. 250/2016 Sb., o určení druhu a výměry správního trestu, **je-li to pro pachatele výhodnější, a to i s ohledem na splatnost pokuty, která činí 30 dnů.** S ohledem na právní úpravu zákona č. 250/2016 Sb., dospěl správní orgán k názoru, že aplikace § 37 zákona č. 250/2016 Sb., je pro účastníka řízení v daném případě výhodnější, a proto správní orgán aplikoval při určení druhu a výměry sankce (správního trestu) zákon č. 250/2016 Sb., přičemž postupoval v intencích § 37 písm. a), c) zákona č. 250/2016 Sb. ve spojení s ust. §91a odst. 7 energetického zákona. Na základě uvedených zákonných ustanovení a za užití zásady lex specialis derogat legi generali, je za předmětný přestupek možno uložit toliko pokutu, a to do výše 15 000 000 Kč. Jedná se samozřejmě o maximální možnou výši pokuty, jejíž uložení připadá v úvahu v případě zvláště vysoké závažnosti přestupku včetně jeho následků a dalším okolnostem, za kterých byl spáchán.

V. II. Právní posouzení skutku

Přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8 až 10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo některou z povinností stanovených v ust. § 46 odst. 12 nebo 13 energetického zákona.

V rámci správního řízení se správní orgán zabýval přestupkem ve smyslu výše uvedeného ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona v návaznosti na porušení zákazu poškození plynárenského zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně dle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona. Toto ustanovení představuje kategorický zákaz určitého jednání v ochranném pásmu tak, aby nedošlo k poškození plynárenského zařízení. Z uvedeného ustanovení vyplývá mimo jiné i povinnost osob provádějících práce v ochranném pásmu počínat si takovým způsobem, aby nemohlo dojít k poškození plynárenského zařízení.

V uvedeném případě je znakem skutkové podstaty přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona s užitím odkazu na ust. § 68 odst. 3 energetického zákona poškození plynárenského zařízení a trestat tak lze pachatele, který se dopustil jednání (provádění činnosti v ochranném pásmu či mimo ně), vedoucího k poškození plynárenského zařízení, mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. pachatele, který svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není pochyb o tom, že to byl právě účastník řízení, kdo prováděl dne 3. září 2015 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území Čáslav, ulice Vrchovská, u nemovitosti č. p. 1550 zemní práce, při kterých došlo k poškození středotlakého plynovodu PE DN 160. Tuto skutečnost účastník řízení ostatně ani nezpochybuje.

Správní orgán se dále zabýval posuzováním otázky, zda účastník řízení věděl, že činnost prováděl v ochranném pásmu plynárenského zařízení, a jakým způsobem účastník řízení zemní práce v ochranném pásmu prováděl, zejména zda byl správcem plynárenského zařízení udělen souhlas se zemními pracemi, ve smyslu ust. § 68 odst. 4 písm. b) energetického zákona.

Z ust. § 68 odst. 2 energetického zákona vyplývá definice ochranného pásma, přičemž tímto se rozumí souvislý prostor vymezený svislými rovinami vedenými

ve vodorovné vzdálenosti od půdorysu plynárenského zařízení měřeno kolmo na jeho obrys, který činí u plynovodů a plynovodních přípojek o tlakové úrovni do 4 bar včetně, umístěných v zastavěném území obce 1 m na obě strany.

V rámci správního řízení správní orgán zjistil, že účastník řízení věděl, že činnost provádí v ochranném pásmu plynárenského zařízení a v jeho blízkosti. Vzhledem k tomu, že došlo k poškození plynárenského zařízení, je z těchto okolností zřejmé, že účastník řízení nepostupoval s maximální opatrností.

V. III. Vypořádání námitek účastníka řízení

K námitkám účastníka řízení správní orgán dále uvádí, že charakteristickým znakem tzv. přestupku právnických osob a podnikajících fyzických osob je to, že odpovědnost těchto osob je založena samotným porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o tzv. objektivní odpovědnost, kdy je věcí účastníka řízení, aby si při výkonu svých činností počínal tak, aby neporušil povinnosti dané energetickým zákonem a nepoškodil zákonem chráněné zájmy. V praxi to znamená, že v případě jakékoliv pracovní činnosti v ochranném pásmu energetického zařízení je nutno konat tuto pracovní činnost (s vynaložením veškerého úsilí) tak, aby nedošlo k omezení nebo ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti jeho provozu či k jeho poškození. Účastník řízení, kterým je fyzická osoba podnikající, jejíž činností je mimo jiné zemní práce speciálními mechanizmy, si měl být vědom toho, že v ochranném pásmu plynárenského zařízení a v jeho blízkosti je nutno zemní práce provádět s maximální opatrností, tedy když po příchodu na staveniště zjistil, že startovací a cílová jáma pro provedení protlaku neodpovídá technickým podmínkám a hrozí tak poškození plynárenského zařízení, neměl protlak provádět i když byl o to výslovně žádán. K námitce, že účastník řízení byl zákazníkem žádán protlak provést i přes upozornění, že startovací a cílová jáma pro provedení protlaku neodpovídá technickým podmínkám a že hrozí poškození plynárenského zařízení, a že vzhledem k blížícímu se termínu dokončení stavby, se zákazník zaručil, že případné škody uhradí, nemůže správní orgán brát v úvahu, neboť bylo ve věci účastníka řízení počínat si takovým způsobem, aby k poškození plynárenského zařízení nedošlo. Správní orgán uvádí, že při ukládání pokuty přihlíží k tomu, jakým způsobem byl ohrožen nebo narušen zájem společnosti na bezporuchovém fungování energetického zařízení a rozsahu způsobené škody přiznává účinek polehčující nebo přitěžující okolnosti. Pokuta musí mít jednak výchovný charakter a jednak represivní účinek. Nutnou podmínkou pro naplnění těchto požadavků je, aby uložená sankce byla dostatečně účinná. Jestliže je ve správním řízení ukládána sankce v podobě pokuty, musí být citelným zásahem do majetkové sféry pachatele. Pouze v takovém případě, kdy uložená pokuta způsobí pachateli nezanedbatelnou majetkovou újmu, může uložení této sankce vést k dosažení účelu trestu z hlediska individuální i generální prevence a uložená pokuta neztrácí cokoli ze své účinnosti. Správní orgán k žádosti účastníka řízení o prominutí pokuty uvádí, že v příkazním řízení správní orgán posoudil okolnosti, které považoval za nejdůležitější při stanovení výše pokuty včetně skutečnosti, že se jedná o drobného podnikatele na důchodu podnikajícího příležitostně na základě živnostenského oprávnění, a pokutu uložil u spodní hranice zákonného rozpětí. Správní orgán podotýká, že je věcí účastníka řízení, jakým způsobem koná zemní práce v ochranných pásmech energetických zařízení, nicméně musí být připraven nést následky za své případné protiprávní jednání.

V. IV. Formální a materiální stránka správního deliktu

Charakteristickým znakem tzv. přestupku právnických osob a fyzických osob podnikajících je skutečnost, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se tedy o objektivní odpovědnost, tedy odpovědnost za výsledek. Je tedy věcí účastníka řízení, aby si při výkonu své činnosti počínal tak, aby neporušil povinnosti dané příslušnými právními předpisy, v případě jednání účastníka řízení, aby neporušil povinnosti stanovené energetickým zákonem (ust. § 68 odst. 3 energetického zákona).

Správní orgán má tak na základě výše uvedeného za prokázané, že účastník řízení svým postupem porušil zákaz poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona a jeho jednáním byly naplněny formální znaky přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona.

V souvislosti s naplněním formální stránky přestupku se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky přestupku (škodlivosti přestupku pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007), respektive z ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky. Správní orgán má za to, že jednání účastníka řízení naplnilo rovněž znaky materiální stránky přestupku, neboť v jeho jednání lze shledat společenskou škodlivost, spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, neboť aktivním jednáním účastníka řízení došlo k poškození plynárenského zařízení s výše uvedenými následky.

Upravují-li zásady soudního trestání situaci, v níž formálně trestný skutek nelze považovat za trestný čin, je-li jeho společenská nebezpečnost (škodlivost) nižší než nepatrná, musí obdobná pravidla platit i pro přestupky. Podstatou přestupku je postih za jednání v rozporu s právem. K jeho trestnosti však nepostačuje, že jednání po formální stránce vykazuje znaky skutkové podstaty přestupku, pokud zároveň není jednáním společensky nebezpečným (škodlivým). Jinými slovy, aby mohlo být určité protiprávní jednání kvalifikováno jako přestupek, musí být kromě formálních znaků přestupkového jednání naplněna i materiální stránka přestupku a jednání musí vykazovat určitou míru společenské nebezpečnosti (škodlivosti) ve vztahu k porušené povinnosti stanovené zákonem na ochranu odpovídajících hodnot. Vždy je proto třeba zkoumat, jaký zájem společnosti je porušeným ustanovením chráněn, zda byl posuzovaným jednáním porušen, popř. v jaké intenzitě se tak stalo.

V daném případě účastník řízení svým jednáním poškodil plynárenské zařízení, přičemž došlo k přerušení dodávky plynu i konečnému zákazníkovi a k úniku 205 m³ plynu do ovzduší. V jednání účastníka lze tudíž shledat společenskou nebezpečnost (škodlivost) spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, který je zákonem vyjádřen prostřednictvím zákazu provádění činností v ochranném pásmu plynárenských zařízení či mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 věty druhé energetického zákona. Správní orgán pro úplnost dodává, že pro naplnění skutkové podstaty předmětného přestupku postačí i již samotné ohrožení bezpečnosti a spolehlivosti provozu plynárenského zařízení, avšak v daném případě došlo přímo k jejímu porušení, jak je uvedeno výše. Jednání účastníka řízení tedy bezesporu naplnilo rovněž znaky materiální stránky předmětného přestupku.

V. V. Odpovědnost za přestupek

Charakteristickým znakem tzv. přestupku právnických osob a fyzických osob podnikajících je skutečnost, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se tedy o objektivní odpovědnost, tedy odpovědnost za výsledek. Je tedy věcí účastníka řízení, aby si při výkonu své činnosti počínal tak, aby neporušil povinnosti dané příslušnými právními předpisy, v případě jednání účastníka řízení, aby neporušil povinnosti stanovené energetickým zákonem (ust. § 68 odst. 3 energetického zákona).

Správní orgán se v rámci správního řízení dále zabýval otázkou možných liberačních důvodů, tedy důvodů zbavujících účastníka řízení odpovědnosti za spáchání správního deliktu ve smyslu ust. § 91d odst. 1 energetického zákona, tedy zda účastník řízení za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil. Správní orgán dospěl k závěru, že účastník řízení s ohledem na výše uvedené nevyňaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránil, když je zřejmé, že účastník řízení věděl, že činnost provádí v ochranném pásmu zařízení plynárenské soustavy a v jeho blízkosti, a jelikož po příchodu na staveniště zjistil, že startovací a cílová jáma pro provedení protlaku neodpovídají technickým podmínkám a hrozí tak poškození plynárenského zařízení, protlak provedl.

Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání přestupku dle ust. § 91a odst. 1 písm. m) energetického zákona a správní orgán proto přistoupil k uložení pokuty.

VI. Uložení pokuty

Za přestupek podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 7 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů pokutu až do výše 15 000 000 Kč.

Při stanovení konkrétní výměry pokuty správní orgán přihlédl ke všem skutečnostem zjištěným ve správním řízení. Zejména přihlédl ve smyslu ust. § 37 písm. a), c) a g) zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti účastníka řízení. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.

Účastník řízení, kterým je fyzická osoba podnikající, jejíž činností je mimo jiné zemní práce speciálními mechanizmy, si měl být vědom toho, že v ochranném pásmu plynárenského zařízení a v jeho blízkosti je nutno zemní práce provádět s maximální opatrností, tedy když po příchodu na staveniště zjistil, že startovací a cílová jáma pro provedení protlaku neodpovídají technickým podmínkám a hrozí tak poškození plynárenského zařízení, neměl protlak provádět. Pokud přes tyto okolnosti k provedení protlaku přistoupil, byl srozuměn s tím, že k poškození plynárenského zařízení může dojít, o čemž svědčí i dohoda mezi účastníkem řízení a objednatelem prací o úhradě případných škod. Tuto okolnost správní orgán hodnotí jako okolnost závažnost přestupku zvyšující.

Účastník řízení není evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu, a lze tedy konstatovat, že porušil právní předpis ve věcné působnosti Úřadu poprvé, což hodnotí správní orgán jako výrazně polehčující okolnost. Skutečnost, že v důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku pouze malého množství plynu do ovzduší, přičemž došlo k přerušení dodávek plynu pouze 1 konečnému zákazníkovi, svědčí o menším významu poškozeného zařízení, což správní orgán hodnotí jako polehčující okolnost. K poškození plynárenského zařízení došlo v důsledku špatných podmínek, zejména kamenitého podloží pod komunikací a nemožnosti vykopat větší startovací jámu pro protlak při provádění zemního protlaku, k čemuž správní orgán přihlédl při zvážení o uložení výše pokuty rovněž jako k okolnosti polehčující.

Co se týče osoby pachatele přestupku, správní orgán vycházel při stanovení výše pokuty také ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 9/2008-133), z níž vyplývá, že správní orgán ukládající pokutu za přestupek je povinen přihlédnout k osobním a majetkovým poměrům pachatele tehdy, pokud je podle osoby pachatele a výše pokuty, kterou lze uložit, zřejmé, že by pokuta mohla mít likvidační charakter, a to i v případech, kdy příslušný zákon osobní, a majetkové poměry pachatele v taxativním výčtu hledisek rozhodných pro určení výše pokuty neuvádí.

Účastník řízení využil svého práva a doložil své aktuální majetkové poměry na základě Vyrozumění o možnosti vyjádřit se a doložit majetkové poměry. Správní orgán k předaným podkladům uvádí, že nelze směšovat hospodářské výsledky dosažené fyzickou osobou podnikající s příjmy a zejména s výdaji fyzické osoby podnikatele, neboť výdaje spojené s podnikatelskou činností byly od příjmů dosažených v podnikání již odečteny a výsledná částka dosažených hospodářských výsledků za minulé účetní období (rok 2016) po zdanění představuje ██████████ Kč a za letošní účetní období (ode dne 1. ledna 2017 do dne 9. října 2017) po zdanění představuje ██████████ Kč, přičemž o veškeré hospodářské výsledky se dělí napolovic se svým kolegou, ██████████. Vzhledem k dosaženému hospodářskému výsledku správní orgán zhodnotil, že se jedná spíše o malého podnikatele, který spíše podniká ad hoc, a že by pokuta uložená příkazem č. j. 08779-9/2017-ERU mohla mít pro účastníka řízení likvidační charakter, a proto přistoupil ke snížení uložené pokuty, jak je uvedena ve výroku tohoto rozhodnutí.

Po zvážení všech okolností případu a na základě zjištěného stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, byla výše sankce stanovena tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí, tj. při samé spodní hranici možné zákonné sazby dle energetického zákona. Správní orgán k výši udělené pokuty uvádí, že se jedná o pokutu, která činí méně než 1 % z maximální zákonné výše pokuty. Stanovená výše pokuty je zcela přiměřená míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Pokuta však byla zároveň stanovena v takové výši, aby byla způsobilá vyvolat citelný zásah do majetkové sféry účastníka řízení. Právě proto správní orgán uložil účastníku řízení pokutu ve výši uvedené ve výroku II. tohoto příkazu, neboť takto stanovenou pokutu považuje za odstrašující, a uložený správní trest tak může plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Vzhledem k tomu, že účastníku řízení tak byla uložena pokuta u samé spodní hranice zákonného rozpětí pokuty, nelze v případě správního trestání fyzické osoby podnikající uvažovat o tom, že by taková výše pokuty mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad. Zároveň správní orgán poznamenává, že pokuta byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Souběžně je výrokem III. ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hraří jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, činí paušální částka 1 000 Kč.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Mgr. Vlasta Chroustová, v. r.
oprávněná úřední osoba
odbor správních řízení